

A KUTATÁSALAPÚ FÖLDRAJZTANÍTÁS HATÉKONYSÁGVIZSGÁLATA**CSÍKOS CSABA – SZÖLLŐSY LÁSZLÓ – KÁDÁR ANETT – PIRKHOFFER ERVIN –
FARSANG ANDREA**

Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanító- és Óvóképző Kar

csikos.csaba@tok.elte.hu

Szegedi Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium

szollosyl@gmail.com

MTA-SZTE Földrajz Szakmódszertani Kutatócsoport, Szegedi Tudományegyetem TTIK, Természeti Földrajzi és Geoinformatikai Tanszék

kdr.anett@gmail.com

Pécsi Tudományegyetem TTK Földrajzi Intézet

pirkhoff@gamma.ttk.pte.hu

Szegedi Tudományegyetem

farsang@geo.u-szeged.hu**Kulcsszavak:** hatékonyságvizsgálat, elő- és utómérés, hatékony földrajztanulás

Az MTA-SZTE Földrajz Szakmódszertan Kutatócsoport által kifejlesztett tananyagok gyakorlati bevéálásának értékelésére hatékonyságvizsgálatot terveztünk. Az empirikus eredmények a konferencia idejére lesznek elérhetőek, így az alábbiakban a kísérleti elrendezésről és a mérőeszközökről számolunk be. Kutatásunk a neveléstudományokban ma legelterjedtebb kvázi-kísérleti elrendezést követi, azaz a fejlesztő kísérleti megvalósítására vállalkozó intézmények (kísérleti osztályok) mellett az elő- és utómérést megvalósító intézmények (kontroll osztályok) vesznek részt a vizsgálatban. Az előmérésben részt vevő tanulók (N = 264), akik négy magyarországi város hét intézményében tanulnak, papír-ceruza kérdőívet és tudástesztet töltöttek ki. A kérdőív a földrajzzal és más tárgyakkal kapcsolatos attitűdöt, a földrajzóraik események gyakoriságára és a földrajztanár módszereire vonatkozó intenzitáskálákat tartalmazott. A kérdőív befejező része a tanulók földrajztanulásra vonatkozó meggyőződéseit vizsgálta ötfokú Likert-skálán. A földrajz tantárgy iránti attitűd adatait Chrappán (2017) és Csíkos (2013) adataival tudjuk összevetni. Az előmérés tesztfeladatai nyíltvégű feladatok voltak Magyarország földrajzát feldolgozó feladatokkal. Az első tudásmérő feladat településekre vonatkozó verbális ismereteket, a második térképen felismerendő tájakat, a harmadik pedig következtetéses gondolkodással megoldható forráselemzést tartalmazott. Az előmérés földrajztesztje hivatott a kísérleti és kontroll csoportok azonos kiindulás szintjének empirikus igazolását lehetővé tenni. Az utómérésben használt földrajzteszt magában foglalja az előteszt feladatait, lehetővé téve a kísérleti és kontrollcsoport külön-külön vett fejlődési tendenciáinak pontos mérését, és további feladatok kaptak benne helyet, amelyek tartalmi szempontból a kutatásalapú földrajztanuláshoz köthetők, formai szempontból pedig a forráselemzés módszerét használják. Eredményeink hozzájárulhatnak ahhoz, hogy empirikus eredményekkel megerősített ajánlást tegyünk az iskolai gyakorlat számára a földrajztanulás iránti attitűd és a földrajztanulás növelésére egyszerre alkalmas módszer hatásvizsgálatával.